

El filòsof de la Torre de les Hores

Cada 13 de febrer, Josep Fontbernat, traspasat a Andorra la Vella i sepultat posteriorment al nínxol familiar d'Anglès, dedicava a Francesc Pujols el seu diari "Glossari andorrà", emès per la potent estació francesa Sud-Ràdio (Ràdio de les Valls d'Andorra), amb motiu de commemorar-se l'aniversari del decès del filòsof barceloní. Un decès esdevingut l'any 1962 -ara fa just mig segle- a la Torre de les Hores de Martorell, on Pujols s'havia instal·lat de nou, en retornar de l'exili el 1942, retorn que li valgué ser "depurat" pel règim franquista i passar un mes tancat a la Model. Guardo, entre els meus papers, un d'aquells glossaris, concretament el de l'any 1967, en què el meu inoblidable amic, el mestre Fontbernat, després d'assenyalar que Francesc Pujols era un dels homes més extraordinaris i més originals de Catalunya, afirmava: "Saberut, profund, humorista, irònic, bondadós i agut, tot

d'una peça, Pujols era una enciclopèdia vivent. Ho sabia tot, però, sobretot, ho endevinava i ho comprenia tot". I l'insigne músic, escriptor i polític gironí, fill d'Estanyol, que passà bona part dels seus 80 anys de vida exiliat, a continuació deia: "Personalment, he tingut la sort d'haver conegut i freqüentat familiarment el gran filòsof de la Torre de les Hores. L'he conegut en els seus moments de triomf, quan donava conferències a l'Ateneu Barcelonès, envoltat dels seus amics que li feien una me?na de Cort d'Amor, que era la de l'amistat i de l'admiració. L'he conegut en els moments difícils, quan era a Prada, la capital del Conflent rossellonès, sota la protecció de Pau Casals. Més tard, cada tarda ens trobàvem a la Taverna d'Aragó, a la mateixa casa on havia nascut el gran rei En Jaume I, el Conqueridor, a la ciutat de Montpeller. Era una casa rònega i mal conservada, però s'hi guardaven records emocionants, com un vitrall que hi havia a l'escala, amb les quatre barres catalanes".

També Fontbernat destacava tot allò que havia sentit brollar de la feconda i fabulosa imaginació de Francesc Pujols, un home, assegurava, que era una màquina de pensar. "Fou poeta, crític literari i d'art, filòsof, autor dramàtic, inventor de religions i, sobretot, un garlaire que no perdia ni acabava mai el fil de la conversa", explicava, tot recordant que en Clopés, alcalde de Martorell, havia publicat un llibre de 220 pàgines, dedicat exclusivament a les anècdotes que recollí de la boca de Pujols, i ressaltava que les de tipus polític sempre eren ferotges.

I, ja cap al final, Josep Fontbernat contava als seus oients: "L'última vegada que he vist Francesc Pujols fou a la famosa Taverna d'Aragó. L'anava a escoltar com si hagués estat l'oracle. En aquell temps, França era ocupada per l'enemic, els nazis, i passava moments dramàtics. La gent no era optimista: no ho podia ésser. El carro anava pel pedregar, com es diu vulgarment; però, per a ell, el final de la lluita no tenia problema i no hi havia lloc a dubtar. Francesc Pujols posseïa la veritat. Tenia fil directe amb els astres. La seva gran fantasia i fins les facècies amb les quals adornava les seves converses esdevenien serioses, i donava solució als problemes, com si s'hagués tractat de quelcom científicament exposat".

D'altra banda, cal remarcar que Francesc Pujols i Salvador Dalí foren els primers a creure en l'obra del genial arquitecte Antoni Gaudí, el creador del cèlebre temple barceloní -avui, basílica- de la Sagrada Família, creença a la qual s'afegiren després diversos intel·lectuals catalans, com Josep Pla. L'escriptor de Llofriu i Pujols, per cert, coincidiren, a la dècada dels anys 50, al setmanari Destino, ja que hi escrivien importants i llegidíssims articles. Els d'en Pujols, com de costum, amb moltes comes i ben pocs punts. Altrament, convé ressaltar que, des del principi, el pensament del filòsof de la Torre de les Hores interessà i captivà Dalí, fins al punt d'erigir-li un monument, com a homenatge i record, davant la porta d'entrada del seu fantàstic i visitadíssim museu de

Figueres, inaugurat el 1974, monument al peu del qual hi ha una placa, amb aquesta encertada frase pujolsiana: "El pensament català rebrota sempre i sobreviu als seus il·lusos enterradors". L'amistat entre aquests dos personatges es refermà l'any 1956, quan el pintor anà a veure el filòsof a la Torre de les Hores de Martorell. Molt podria jo parlar de Francesc Pujols, així com de tot allò que Fontbernat m'explicava (mentre, els vespres d'estiu, preniem la fresca i ens passejàvem per l'avinguda Meritxell d'Andorra la Vella) sobre el seu admirat amic; però, per tal de no allargar-me massa, ho deixaré ara aparcat. I així, per acabar, només recordaré una profecia ben coneguda de Pujols: "Arribarà un dia que els catalans, pel sol fet de ser-ho, allà on vagin, s'ho trobaran tot pagat". Un dia que, pel que pot comprovar-se, encara ha d'arribar. Cal tenir en compte -detall important- que el gran filòsof de la Torre de les Hores es referia a "un dia", sense concretar, però, quin seria.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/opinio/2012/02/19/filosof-torre-hores/547936.html?utm_source=rss